NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.
Rok IV. Kraków, czwartek 28 kwietnia 1921. **Nr. 108.**

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 279. — **Konto** czekowe Pczt. Kasy Oszczędn. Nr. 141.128.
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać **wprost** do Administracyi.
Komunikaty przesłane Redakcyi **nie będą** uwzględnione.
Redakcya rękopisów nie zwraca.
Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru 8 Mk

Prenumerata: w Krakowie i na prowincyi mies. 190·—, kwart. 550·— M
w Krakowie z odnoszeniem do domu . . . 210·—, „ 620·— „
Na prowincyi: z przesyłką pocztową 225·—, „ 650·— „
Za granicą: z przesyłką pocztową . . . 275·—, „ 800·— „
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia od wyrazu 5·— Mk., wiersz nonparel 1-szpalt. Mk 15. Nadesłane Mk 40·—. Wiersz nonparelowy 1 szp w tekście Mk 55·—, Wiersz nonp. 1 szpalt. na 1. stronie 65 Mk.
Zawiadomienia ślubne i gratulacye 150 Mk.

Nasz plebiscyt.

Kraków, 27 kwietnia.

(g) W owej pamiętnej rozmowie z bar. Hirschem ujął Teodor Herzl w genialny sposób jedną z głównych przyczyn nieszczęśliwego położenia narodu żydowskiego, stwierdzając, żeśmy w ciągu całych 2000 lat trwania dyaspory nie posiedli jednolitej polityki narodowej. Naród żydowski o przyszłości swojej w znaczeniu politycznem nie myślał, a bole i cierpienia teraźniejszości leczył wszystkimi innymi środkami, lecz nie praktycznymi. Były to raczej półśrodki, organicznej choroby nie usuwały, a w dodatku w każdym kraju, w każdem centrum żydowskiem leki stosowano na własną modłę, bez postawienia właściwej dyagnozy, z terapią dążącą nie do radykalnego wyleczenia, lecz tylko do chwilowego krótkotrwałego uśmierzenia bolu.

Stan taki uważał Herzl za wysoce anormalny. Ogłosiwszy światu, że Żydzi stanowią jeden naród, wyciągnął stąd jedyną konsekwencyę i rzucił hasło jednolitej — po raz pierwszy od upadku niepodległości żydowskiej — polityki narodowo-żydowskiej. Herzl umiał zasady wcielać w czyn. Stworzył Organizacyę syońską i kongres syoński jako widoczne dla świata całego organy tej nowej w dziejach golusu polityki żydowskiej.

Genialna koncepcya Herzla okazała się w skutkach swoich zbawienną. Po 20 latach niezmużonej pracy uświadamiającej na zewnątrz i wewnątrz żydostwa, po dwu dziesiątkach lat skrzętnego i umiejętnego budowania silnych pozycyj narodowych w golusie i w Erec Izrael, myśl Herzla i jego metoda zwyciężyły na całej linii. W ciągu czterech lat ostatnich zainicyowana przez Herzla i kontynuowana wiernie i konsekwentnie przez jego następców polityka narodowa zdobywała jeden tryumf za drugim. Począwszy od deklaracyi Balfoura, po przez Wersal, Sztokholm i San Remo — zbiorowa, zorganizowana w syonizmie wola narodu żydowskiego do nowego odrodzonego bytu, zdobyła sobie uznanie świata całego i przekonała wszystkich o słuszności celów ruchu syońskiego. Ukoronowanie zaś i żywe wcielenie znalazła idea Herzla — w mandacie. Twórca syonizmu głosił zawsze, od zarania ruchu, jako jeden ze swych głównych postulatów, konieczność międzynarodowego rozwiązania kwestyi żydowskiej. Inaczej nie przedstawiał sobie możności radykalnego rozwiązania problemu żydowskiego. I oto w mandacie, w tym par excellence „publiczno-prawnym“ akcie międzynarodowym syonizm, jako dążenie do „publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby narodowo-żydowskiej w Palestynie“, znalazł całkowitą swoją sankcyę i wspaniałą możność realizacyi.

A w mandacie tym, uznanym przez mocarstwa i Ligę narodów — formalna aprobata Ligi nie ulega żadnej wątpliwości — jest jeden artykuł, którego ogromne, historyczne znaczenie pragnęlibyśmy dziś szczególnie podkreślić. Artykuł czwarty ustanawia „odpowiednią reprezentacyę — Jewish Agency — jako korporacyę publiczną z zadaniem udzielania rad i współpracowania z zarządem Palestyny w sprawach gospodarczych, społecznych i innych, które odnoszą się do utworzenia żydowskiej siedziby narodowej i dotyczą interesów ludności żydowskiej w Palestynie i, z zastrzeżeniem kontroli przez zarząd, z zadaniem stałego pomagania zarządowi przy rozwoju kraju i współdziałania z nim“.

Za taką reprezentacyę zaś uznaje mandat Organizacyę syonistyczną, „jak długo forma jej i konstytucya są, zdaniem mandataryusza, odpowiednie“.

Oto ukoronowanie dzieła Herzla. Instrument jego okazał się doskonałym. Zdołał skupić dokoła siebie wszystkie żywotne siły w żydostwie i przeszedłszy próbę ogniową, przygotowuje się obecnie do nowego, właściwego swego zadania — odbudowy Ojczyzny.

Organizacya syońska stoi u progu nowej epoki, a z nią i żydostwo całe. Bo Palestyna ma odżyć na nowo dla wszystkich Żydów, a odbudować ją mają i będą wszyscy Żydzi. Herzl przewidział to, że w pierwszym okresie, jak długo nowa idea borykać się będzie musiała z przeciwnościami i przeszkodami, pod sztandarem jej staną tylko najlepsi i najodważniejsi. I tak się też stało. Do chwili tryumfu, syonizm miał stosunkowo niewielką ilość bojowników. Zwolenników liczył ruch syoński bardzo wielu, ale szeregowanych żołnierzy było w stosunku do ogromu zadań za mało.

Dziś sytuacya się zmieniła. Syonizm zatryumfował na całej linii. Nadszedł czas dla maluczkich i słabych, dla indyferentów i dotąd w apatyi pogrążonych. Z rozmaitych stron donoszą o nawróceniu się przeciwników. Wszyst ko co żywotne w narodzie i o przyszłości jego myśli, uważa sztandar syonizmu za swój własny. Bo sztandar syonizmu. to symbol odradzającej się Palestyny; a droga do Ojczyzny żydowskiej prowadzi w chwili obecnej jedynie przez mandat i uznaną przezeń Jewish Agency. Organizacya syońska pragnie zgodnie ze swoim programem. programem Herzla, począć — w myśl mandatu — kroki celem zapewnienia współpracy wszystkich Żydów, którzy chcą pomódz przy tworzeniu żydowskiej

Pogłoski o bliskiej dymisyi gabinetu Witosa.

M. Warszawa. (Telefonem). Dzisiejsze pisma poranne przyniosły wiadomość, że należy oczekiwać jeszcze przed zebraniem się Sejmu, t. j. przed 1 maja rezygnacyi premiera Witosa i całego gabinetu. Jako następców premiera Witosa wymieniano przedstawicieli P. S. L. w rządzie: ministra Rataja i wiceministra Dąbskiego.

Jak się dowiaduje Wasz korespondent z kół miarodajnych, zbliżonych do prezydenta ministrów, doniesienia prasy stołecznej o wniesieniu przez gabinet dymisyi przed rozpoczęciem się sesyi Sejmu są **nieprawdziwe**, natomiast premier Witos postanowił na pierwszem posiedzeniu Sejmu oddać siebie i swój gabinet do dyspozycyi Sejmu, przyczem **nie jest wykluczonem, że Sejm poruczy p. Witosowi ponownie misyę utworzenia gabinetu.** W kołach Piastowców zapewniają, że jest wykluczonem, by jakiś członek P. S. L. poza p. Witosem podjął się misyi utworzenia gabinetu.

Przed rozstrzygnięciem kwestyi górnośląskiej.

Paryż. PAT. (Havas). Rada najwyższa zbierze się dnia 30 b. m. w Londynie na konferencyę, która potrwa dwa do trzech tygodni. Konferencya rozstrzygnie wiele ważnych spraw między innemi sprawę Górnego Śląska.

Paryż. PAT. (Havas). Briand zamierza udać się w piątek popołudniu do Londynu. Definitywne rokowania mają się odbyć już w sobotę przed południem w stolicy angielskiej. Czas trwania najbliższej konferencyi będzie oczywiście zależał od propozycyi uczynionych przez rząd niemiecki w Waszyngtonie. Jeżeli propozycye będą uważane za nie do przyjęcia, wówczas potrwa konferencya tylko parę dni. W razie przeciwnym, co jest zresztą mało prawdopodobnem, będzie potrzeba tygodnia, aby oprócz kwestyi górnośląskiej omówić podstawy ponownych rokowań, jeżeli rząd amerykański uzna za stosowne doręczyć aliantom nowe propozycye niemieckie.

(Dalsze doniesienia na str. 2).

Kongres amerykański uchwalił bill o ograniczeniu imigracyi.

L. Wiedeń. (Telefonem). Z Nowego Jorku donoszą: Parlament uchwalił bill o ograniczeniu imigracyi do Stanów Zjednoczonych.

Centralna żydowska Rada dla spraw emigracyi.

Warszawa. Z inicyatywy bawiących w Warszawie dyrektora „Iki“ Meiersona i sekretarza Janowskiego odbyła się tu onegdaj konferencya przedstawicieli wszystkich organizacyi, które zajmują się sprawą uchodźctwa ludności żyd. Konferencya uchwaliła założenie Centralnej żyd. Rady dla spraw uchodźctwa w Polsce.

siedziby narodowej".

Mandat uznał Organizacyę syońską z obecną jej formą i konstytucyą za reprezentacyę narodu żydowskiego. W myśl tej konstytucyi najwyższym organem zorganizowanej woli narodu żydowskiego jest — kongres syoński. Mający się zebrać w sierpniu b. r. II. wszechświatowy kongres syoński, położy podwaliny pod gmach nowoodradzającej się Ojczyzny żydowskiej, zadecyduje, jakie mają być fundamenty Domu żydowskiego. Wszyscy więc Żydzi, dla których Palestyna oznacza przyszłość narodu, powinni zdobyć sobie możność udziału w tej historycznej decyzyi. Szekel możność tę im daje. Przez zapłacenie szekla manifestuje każdy Żyd swoją wiarę w przyszłość narodu żydowskiego i Palestyny i przez złożenie drobnej tej kwoty staje się uprawniony do współdecydowania o losie kraju żydowskiego i o drogach polityki żydowskiej.

W dawnej Palestynie odbywało się drogą zbierania szekli liczenie ilości członków narodu żydowskiego. Syonizm liczy obecnie członków narodu żydowskiego. Kto się do żywego, do nowego życia rwącego się narodu żydowskiego zalicza, ten kupi szekla.

Przeprowadza się obecnie głosowanie ludowe, plebiscyt żydowski. Nie żąda się żadnych ofiar, li tylko zadokumentowania wobec świata całego, wobec tych, którzy uznali nasze nieprzedawnione, historyczne prawa do Palestyny, że z praw tych korzystać chcemy i będziemy.

Po konferencyi premierów w Hythe.

Folkestone. PAT. (Havas). Briand odjechał ad dzisiaj w południe. Przed odjazdem oświadczył przedstawicielowi Reutera, że jest najzupełniej zadowolony z rezultatu narad z Lloydem George, dodał, że spodziewa się powrócić do Londynu w piątek lub sobotę.

Paryż. PAT. (Havas). W parlamencie posłowie wyrażali sobie wzajemnie życzenia z powodu wyników podróży Brianda i jego konferencyi z Lloydem George, które wykazały zupełną zgodność linii wytycznych polityki i miały charakter serdeczny. Wedle doniesień z Londynu Lloyd George i Briand zakomunikowali przedstawicielom prasy, że konferencye w Lympne przekonały ich, iż porozumienie francusko-angielskie będzie istniało także i w tym dniu, w którym zaniedbania niemieckie będą wymagały nowych sankcyi karnych, które skłonią niemieckich wielkich przemysłowców i finansistów do trafniejszego ocenienia położenia, oni to bowiem swoim wpływem przeszkadzają rządowi Rzeszy niemieckiej w zajęciu stanowiska zgodnego z traktatem wersalskim. Własnie w zagłębiu Ruhry są skoncentrowane wszystkie interesy tych przemysłowców i finansistów. Obsadzenie tego terytoryum wywrze zatem nacisk na ich interesy osobiste i zmieni politykę niemiecką.

Lloyd George o poparciu Francyi przez Anglię.

Londyn. PAT. Lloyd George złożył w poniedziałek w Izbie gmin oświadczenie, że jeżeli nowe propozycye niem. nie będą wystarczające, to Anglia ma na najbliższej konferencyi poprzeć Francyę w kiernnku okupacyi kopalń w Zagłębiu Ruhr. Nowe środki przymusowe będą przed ich zastosowaniem przedłożone parlamentowi angielskiemu.

Nowe propozycye Niemiec.

Berlin. PAT. (W. B. K.). Minister spraw zagranicznych Simons podał wczoraj w parlamencie, że nota do Ameryki, na podstawie porozumienia z ambasadorem amerykańskim, będzie do dziś w południe utrzymana w tajemnicy, ponieważ spowodowanie dyskusyi nad jej treścią mogłoby w razie ewentualnych zapytań Ameryki o wyjaśnienia przeszkodzić swobodnemu udzieleniu odpowiedzi.

L. Wiedeń. (Telefonem). Według doniesień z Paryża, nota Niemiec do Stanów Zjedn. wyraża zgodę na zapłatę długu w kwocie 120—150 miliardów marek w złocie, co przedstawia wartość 360—450 miliardów franków w banknotach.

Ostatnie doniesienia z Berlina podają, że Niemcy oświadczyły w nocie do rządu Stanów Zjedn. gotowość zapłaty 50 miliardów marek w złocie, które wraz z odsetkami przedstawiają wartość 200 miliardów marek. Nota stwierdza ponownie gotowość udziału niemieckich sił robotniczych i niemieckiego materyału w odbudowie zniszczonych obszarów.

Nadejście noty do Waszyngtonu.

Paryż. PAT. (Wied. B. Kor.) „Echo de Paris" donosi z Waszyngtonu: Propozycya niemiecka nadeszła tu w nocy. Obecnie bada ją prezydent Harding z sekretarzem Hughesem. Przypuszczają, że rząd niemiecki zaproponował, aby wysokość opłat rocznych została ustalona przez międzynarodową komisyę rzeczoznawców, przy zastosowaniu klucza zmiennego, zależnie od rozwoju gospodarczego Niemiec. Od czasu nadejścia propozycyi niemieckiej Harding i Hughes konferują nie przyjmując nikogo. Ambasadorom koalicyjnym będzie odpowiedź pod adresem Niemiec zakomunikowana po wysłaniu jej do Berlina. Gdyby prezydent Harding doszedł do decyzyi, aby propozycye wysłać dalej rządom koalicyjnym, nastąpiłoby to z uwagą, że prezydent uważa tę propozycyę za możliwą podstawę do rokowań. Położenie oceniane jest optymistycznie.

Solidarność Ameryki z sprzymierzeńcami.

L. Wiedeń. (Telefonem). **Londyn.** „Daily Chronicle" donosi z Nowego Jorku: Delegat Stanów Zjednoczonych na konferencyę sprzymierzonych otrzymał polecenie popierania stanowiska koalicyi w sprawie odpowiedzialności Niemic za wojnę i zobowiązania Niemiec do wyrównania szkód wojennych w granicach ich zdolności płatniczej.

Londyn. PAT. (Reuter). Nowojorski współpracownik „Timesa" donosi z Waszyngtonu: Jeżeli propozycye niemieckie okażą się odpowiednie do przyjęcia ich za podstawę ponownych rokowań, wówczas odbędzie się nowa konferencya mocarstw koalicyjnych i Niemiec. Stany Zjednoczone będą na tej konferencyi zastąpione. Rząd amerykański życzy sobie na te konferencye wysłać przedstawiciela nie jako rozjemcę, lecz aby wszystko uczynić, aby doprowadzić do porozumienia między obu stronami.

Berlin. PAT. (W. B. K.). Wedle doniesień waszyngtońskich „Timesa", będzie wzięta pod rozwagę tylko taka odpowiedź niemiecka, w której konkretne propozycye pójdą dalej niż te, które dotychczas zostały uczynione i które uwydatnią szczerość niemiecką. W każdym razie Harding i Hughes wyślą przedstawiciela, który będzie brał udział oficyalnie wraz z aliantami w definitywnem uregulowaniu kwestyi reparacyjnej.

Paryż. PAT. Radio. W oczekiwaniu odpowiedzi amerykańskiej pisze „Matin", że jest zupełnie pewne, iż ani Harding ani Hughes nie uczyni nic takiego, coby mogło zaszkodzić interesom Francyi, albo co mogłoby wstrzymać jej akcye przeciw Niemcom. Cała prasa amerykańska jest jak najprzyjaźniej usposobiona względem akcyi francuskiej.

Głosowanie nad rezolucyą Knoxa odroczone.

Londyn. PAT. (Havas). „Daily Mail" donosi z Waszyngtonu, że postanowiono odroczyć głosowanie nad rezolucyą Knoxa do czasu po 1 maja, a to ze względu na solidarność ze sprzymierzeńcami.

Waszyngton. PAT. (Biuro Wolffa). Komisya senatu dla spraw zagranicznych wypracowała sprawozdanie, które się oświadcza za rezolucyą Knoxa, zmierzającą do przywrócenia stanu pokojowego między Stanami Zjednoczonymi a Niemcami.

Nadzieje Niemiec.

L. Wiedeń. (Telefonem). Dzienniki niemieckie piszą w ocenie sytuacyi międzynarodowej, że nastąpiło pewne osłabienie napięcia. Na żądanie Ameryki koalicya zbada dokładnie nowe propozycye Niemiec. Zbierająca się w sobotę nowa konferencya sprzymierzonych potrwa wskutek tego — donoszą źródła niemieckie — dłużej, tak, że jest nadzieja, iż krytyczny dzień 1 maja minie bez wykonania planowanych sankcyj karnych.

Z powodu niewydania złota banku Rzeszy.

Paryż. PAT (Havas). Komisya odszkodowań przyjęła z ubolewaniem do wiadomości odmowę rządu niemieckiego co do przewiezienia skarbu metalowego Banku Rzeszy do Kolonii lub Koblencyi. Komisya ubolewa, że rząd niemiecki nie zrozumiał, iż żądanie wywiezienia złota do terenów okupowanych zostało podyktowane troską, by uzgodnić postanowienia traktatu z możliwemi potrzebami niemieckiego kursu wekslowego. Komisya odszkodowań widzi się zmuszona wobec stanowiska jakie zajmuje rząd niemiecki w tej sprawie i wobec niewypełnienia zobowiązań, wynikających z traktatu pokojowego wersalskiego, zrobić użytek z pełnomocnictw, które jej traktat przyznaje i zażądać, by najpóźniej do 30 kwietnia złożony został miliard marek w złocie w banku francuskim. Komisya odszkodowań nie uważa za potrzebne rozważać stosunek rządu niemieckiego do Banku Rzeszy, ponieważ posiada pewność, że rząd Rzeszy, jeżeli będzie miał dobrą wolę w tym kierunku, będzie w posiadaniu środków, aby spełnić żądanie komisyi.

Smierć posła rabina Halperna.

M. Warszawa. (Telefonem). Dziś nadeszła tu wiadomość z Łodzi, że w nocy z poniedziałku na wtorek zmarł tam poseł na sejm rabin Mojżesz Halpern. Pogrzeb odbył się dziś przy licznym udziale publiczności.

* * *

Pos. Halpern, ur. w r. 1872, był jednym z przywódców organizacyi „Szlome Emune Jisroel" w Polsce. Do Sejmu ustawodawczego wybrany został w mieście Łodzi, gdzie od r. 1914 piastował godność rabina. Przed kilku tygodniami zarząd gminy warszawskiej zamianował pos. Halperna jednym z rabinów m. Warszawy.

Dotychczas niewiadomo, czy następny kandydat na liście „Szlme Emune Jisroel", rabin Józef Fajner w Łodzi, obejmie mandat po bł. p. pośle Halpernie.

Wyjazd min. Sapiehy.

M. Warszawa. (Telefonem). Minister spraw zagranicznych Sapieha wyjechał dziś wieczorem wprost do Paryża.

Reorganizacya ministerstw.

Warszawa. PAT. Komisya administracyjna wysłuchała sprawozdania posła Halbana z działalności podkomitetu, wybranego do przeprowadzenia reorganizacyi ministerstw. Sprawozdanie komisya przyjęła do wiadomości, polecając podkomisyi dalsze prowadzenie prac. Ze sprawozdania posła Halbana wynika między innemi, że reorganizacya ministerstwa spraw wojskowych polegać będzie na wydzieleniu pewnych agend do tak zwanego sekretaryatu cywilnego przy ministerstwie spraw wojskowych. Następne posiedzenie komisyi odbędzie się jutro. Pos. Kiernik będzie referował projekt o pragmatyce służbowej.

Zniesienie ograniczenia wolności zebrań i pochodów w dniu 1 maja.

M. Warszawa. (Telefonem). „Monitor Polski" ogłasza rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 23 kwietnia b. r. o zawieszeniu ograniczeń dotyczących pochodów i zebrań w dniu 1 maja b. r. od godz. 8 rano do godz. 8 wieczór. Pochody, manifestacye i zebrania o charakterze antypaństwowym są bezwzględnie zakazane. Winni urządzenia takich manifestacyj lub t. p. będą pociągani do odpowiedzialności karnej, a urządzanie ich będzie przez władze policyjne tłumione.

Weizmann i Einstein obywatelami honorowymi Nowego Jorku.

Nowy Jork. (Ż. C. P.). „Board of Alderman" udzieliło Weizmannowi i Einsteinowi obywatelstwa honorowego Nowego Jorku. Jak wiadomo sprawa zaszczycenia Weizmanna i Einsteina była już raz na posiedzeniu rady miejskiej traktowana, nie mogła jednak być przeprowadzona, gdyż nadanie obywatelstwa honorowego bez dyskusyi wymaga jednomyślności, a na tem posiedzeniu wystąpił radny miasta Falkoner przeciw wnioskowi, motywując swój krok nieznajomością teoryi względności. Zwołano więc drugie posiedzenie, na którem po 2-godzinnej dyskusyi przyjęto 56 głosami przeciwko 1 głosowi Falkonera wniosek mianujący Weizmanna i Einsteina obywatelami honorowymi. Falkoner twierdzi, że dotąd nadawano tę godność tylko Amerykanom lub obcym państw, przyczem wystąpił szczególnie przeciw prof. Einsteinowi, którego teorya jeszcze nie jest ogólnie przyjęta i który jest obywatelem państwa nieprzyjacielskiego. Zastrzegł się jednak, jakoby kierowały nim motywy antysemickie. W imieniu komitetu dla przyjęcia delegacyi syońskiej podziękował radzie miejskiej sędzia Hartmann za jej uchwałę.

Z pobytu delegacyi syońskiej w Ameryce.

Nowy Jork. (Kor. syon.) Pobyt prof. Einsteina i delegacyi syońskiej stanowi nadal przedmiot ogromnego zainteresowania publiczności amerykańskiej. Zwraca ogólną uwagę dekorowanie każdoczesnego miejsca pobytu delegacyi biało niebieską flagą żydowską. Wywisił ją yacht burmistrza, gdy odwoził delegacyę na ląd, powiewa ona z hotelu Commodore, w którym delegacya zamieszkała. Przy przyjęciu Weizmana straż honorową spełniali członkowie legionu żydowskiego, którzy brali udział w zdobywaniu Palestyny. Prof. Einstein konferował z wieloma osobistościami a od miliardera Rosenbluma w Pittsburgu otrzymał znaczną kwotę dla uniwersytetu jerozolimskiego. Gdy się go pewnego razu zapytano czy wielu niemieckich uczonych jest przeciwnikami jego teoryi, odpowiedział: „Tak, ale nie uczonych

Głos przywódcy „Agudas Jisroel" o obowiązkach ortodoksyi.

Berlin. (Kor. syon.). Znany przywódca Agudas Isroel Dr. Breuer pisze w „Agudas Isroel Blätter": Działalność refleksyjna mandatu na naród żydowski i na inne narody w stosunku do narodu żydowskiego jest ogromnie wielka. Mandat stawia przed narodem żydowskim ostateczny obowiązek emancypacyi narodowej; jest to ogólny obowiązek, który naród żydowski w nowej epoce rozwiązać musi w duchu Tory. Ortodoksya zadania tego sobie nie postawiła, lecz teraz nie ma już więcej wolności wyboru. Nie może ona przejść obok tego zadania bez utraty prawa istnienia. Ortodoksya musi jego spełnienie uważać za życzenie Boga. Jeśli je zaniedba, będzie zgubioną.

Pożegnalna mowa Churchilla w Palestynie.

Na przyjęciu w Riszon le Zion oświadczył powtórnie Churchill, że rząd nie odstąpi od deklaracyi Balfoura; zna on wytrwałość i pracowitość Żydów i żywi przekonanie, że dzięki tym właściwościom stworzenie siedziby narodowej rychło stanie się faktem dokonanym. Deklaracya Balfoura nie jest wyrazem opinii pojedynczego ministra, lecz całego rządu. Żadna przeszkoda nie stoi w drodze dla pracy, która przyniesie błogosławieństwo dla całej ludności kraju.

Głosy prasy szwedzkiej o enuncyacyi min. Churchilla.

Sztokholm. „Dagbladet" pisze, że Churchill podczas swej ostatniej wizyty w Palestynie przychylił się w zupełności do punktu widzenia żydowskiego. Minister angielski oświadczył delegacyi arabskiej, że w polityce angielskiej w stosunku do Żydów nie zajdą żadne zmiany. Delegacyę zaś żydowską zapewnił, że był przyjacielem Żydów i że centrum narodowe dla Żydów w Palestynie będzie błogosławieństwem tak dla nich samych jak i dla państw sprzymierzonych. Dodał przytem, że Żydzi powinni więcej ponosić ofiar finansowych dla dopięcia swego celu w Palestynie.

Powrót Rotszylda z Palestyny.

Jerozolima. Ż. B. K. Major James de Rotszyld, który odwiedził Palestynę, w celu odbycia konferencyi z ministrem kolonii Churchilem, wyjechał z powrotem do Paryża.

-o-o-

Wiadomości z Palestyny.

POLITYKA POKOJOWA HERB. SAMUELA.

Jerozolima. (ŻBK.). Rząd palestyński wydał ustawę, mocą której każdy, dopuszczający się obrazy zaprzyjaźnionego kraju sąsiedzkiego, podlega karze do 100 funtów szterlingów albo do 1 roku więzienia.

ROZPOCZĘCIE PRAC ELEKTRYFIKACYJNYCH WEDŁUG PLANU INŻ. RUTTENBERGA.

Jerozolima. (ŻBK.). W Jaffie, Tel-Awiw i Petach—Tikwah rozpoczęto przeprowadzenie planu elektryfikacyjnego inż. Ruttenberga.

PLANY DLA UNIWERSYTETU W JEROZOLIMIE.

Jerozolima. Według dotychczasowych planów obejmować ma uniwersytet w Jerozolimie fakultet dla przedmiotów wiedzy judaistycznej i oryentalnej (filologia, literatura, historya, prawo, archeologia, religia i filozofia). Fakultet ten zostanie też urządzony natychmiast jako instytut nauczycielski z prawem udzielania wszelkich stopni. Przyłączy się do tego instytut dla badania języka hebrajskiego. Pozatem przewidziane są na początek tylko instytuty badawcze dla fizyki, chemii i mikrobiologii. Do uniwersytetu dołączona zostanie szkoła prawa i nauk politycznych.

HEBRAIZACYA NAZWISK RODZINNYCH.

Jerozolima. (ŻBK). Rząd wydał dekret, mocą którego pozwala się mieszkańcom Palestyny i nowoprzybyłym bez żadnych przeszkód na zmianę nazwisk rodzinnych; wymaga się tylko ogłoszenia zmiany w dzienniku urzędowym. Dekret powyższy okazał się koniecznym ze względu na to, że emigranci sami hebraizowali sobie swoje nazwiska.

MIASTO TEL-AWIW.

Jerozolima. (ŻBK.). Nowoczesna dzielnica żydowska Jaffy, Tel-Awiw, została uznana przez rząd jako osobne niezależne od Jaffy miasto. Tem samem spełniło się długoletnie życzenie mieszkańców Tel-Awiw.

SYTUACYA GOSPODARCZA.

W przeciągu miesiąca marca sytuacya gospodarcza nie uległa znaczniejszej zmianie. Jedynie rynek towarów budowlanych ze względu na podejmywane prace budowlane nieco się ożywił, dając nadzieję szybkiego rozwoju w przyszłych miesiącach. W innych działach wywiera ogólna zniżka cen jeszcze i nadal silny wpływ. Pomimo, że sankcyi gospodarczych przeciwko Niemcom w Palestynie się nie stosuje, stosunki gospodarcze w tym kraju doznały znacznego osłabienia. Na ogół ocenia się sytuacyę w najbliższych miesiącach jako pomyślną, gdyż oczekuje się, że wpływ zagranicznych kapitałów umożliwia podjęcie prac osadniczych. Jak z Nowego Jorku donoszą za inicyatywą Louisa Marshalla zawiązało się towarzystwo American Palestine Company z kapitałem zakładowym 5 milonów dolarów, celem rozwinięcia przemysłowej działalności w Palestynie.

Emir Fejzal o Mezopotamii.

Kairo. (ŻBK). Przybył tu Emir Fejzal w drodze do Mekki. Emir Fejzal został przyjęty oficyalnie przez deputacyę arabską, której oświadczył, że mu się udało dojść do zupełnego porozumienia z rządem brytyjskim w sprawie przyszłości Mezopotamii. Nieoficyalnie uczyniono mu propozycyę objęcia tronu w Mezopotamii, co jednak uczynił zależnem od decyzyi rady familijnej.

Przegląd polityczny.

Obrady premierów w Lympne o kwestye Wschodu i mandatów.

Mimo, że komunikaty oficyalne o naradzie angielsko-francuskiej w Lympne w willi sir Filipa Sassona mówią tylko o kwestyi niemieckiej, jako o jedynym przedmiocie rozmów Lloyda Georgea z Briandem, wydaje się być bardzo prawdopodobnem, że premierzy obu państw omawiali tam także i inne aktualne kwestye polityki międzynarodowej, a mianowicie problem turecki i spór amerykańsko-japoński. Szczególnie, że kwestye te pozostają ze sobą w dość ścisłym związku, wzgl. obracają się dokoła zasadniczego problemu stosunku Anglii do Francyi.

Wiadomość „Vossische Ztg." o zawarciu ścisłego układu angielsko-francuskiego w tej formie, w jakiej została podana, dotychczas się nie sprawdziła. Sytuacya międzynarodowa jednak, w której znajduje się Francya, czyni prawdopodobnem, że Briand chcąc pozyskać sobie bezwzględne poparcie Anglii w akcyi przeciw Niemcom, acz z bólem serca, rzeczywiście zrezygnował z własnej polityki na Wschodzie i na tamtym terenie pozostawia Anglii zupełnie swobodną rękę.

Anglia mimo objawiającej się w pewnych kołach opozycyi, okazuje dotąd acz nie bez zastrzeżeń skłonność do wzięcia udziału w sankcyach przeciw Niemcom. A że polityka brytyjska jest zazwyczaj wolna od sentymentów, przypuszczać więc można, że za tę pomoc Anglia wytargowała od Francyi szereg koncesyj na Wschodzie.

Zdają się to potwierdzać niektóre głosy prasy francuskiej i angielskiej. Sprawozdawca zagraniczny „Petit Parisien", Millet, pisze z Londynu w omawianiu spotkania w Hythe m. in.: „W ostatnim czasie miała nastąpić między Lloydem Georgem a niektórymi jego współpracownikami, w szczególności lordem Curzonem wymiana myśli, z której można wnioskować, że nie tylko w sprawie reparacyj, lecz także ze względu na wszystkie kwestye pozaeuropejskie sytuacya jest obecnie korzystną dla zawarcia z Francyą formalnego układu. Układ taki pożądanym byłby przedewszystkiem dla kwestyi wschodniej, gdyż tam sytuacya jest nadal groźną. Jako ekwiwalent za przyrzeczoną pomoc Anglii w sprawie reparacyj udzieliłaby Francya swojej pomocy Anglii za granicami Europy, przedewszystkiem na Wschodzie, nie dla rozpoczęcia tam nowych przedsięwzięć, lecz dla wzmocnienia państwa brytyjskiego".

Londyński korespondent „Echo de Paris" potwierdza powyższe informacye Milleta, a nie które organy angielskie piszą tak, jakgdyby się już pogodziły z nową polityką Lloyda Georgea.

Paryski współpracownik angielskiego czasopisma „New Statesman" pan Sisley Hudleston pisze m. in.: „Jeżeli raz rozpocznie się wykonywanie sankcyj, trzeba je prowadzić, aż do pewnego osiągnięcia celu. Być może, iż niektó-

...czy ludzie w Anglii sądzą, że na tej drodze trzebaby już zrobić przerwę. Ale taka przerwa nie jest możliwa, bo stałoby się to kosztem rozpadnięcia koalicyi na wypadek gdyby Anglia opościła w pół drogi Francyę, zaś w przeciwnym razie dąży się świadomie do ostatecznej kapitulacyi Niemiec. Jeżeli Francya, przy pomocy narazie jeszcze nie ujawnionych niemieckich propozycyi, nie uzyska bez nacisku na Niemcy tego, czego żąda, trzeba będzie rozpocząć nowy napór przeciw Niemcom.

W tym kierunku polityka koalicyi jest zdecydowanie zoryentowaną jednomyślnie.

Francusko-angielskie porozumienie jest niewątpliwie wielkim tryumfem dla całej potężnej szkoły politycznej nowoczesnych sojuszów".

Półoficyalny „Daily Telegraph" donosi. że w Lympne omówiono nie tylko kwestyę wschodnią, ale także sprawę mandatu nad wyspą Yap. W kwestyi tureckiej, pisze dziennik londyński, dyferencye między mocarstwami są coraz większe, a co się tyczy Japonii, będzie się rząd angielski starał nakłonić Japonię do ustępstw, jakkolwiek nie pójdzie ona tak dalece jak Francya, która stanęła otwarcie po stronie Ameryki. W międzyczasie wszystko wskazuje na to, że Japonia nie da się nakłonić do zrzeczenia się mandatu nad kluczem do Oceanu Spokojnego. Japonia wie, że poparcie Stanów Zjednoczonych przez Francyę ma jedynie charakter platoniczny i w tym kierunku otrzymała Japonia dostateczne zapewnienia".

Rokowania lorda Readinga z nacyonalistami indyjskimi.

Dzienniki angielskie donoszą z Indyi, że nowy wicekról lord Reading wysłał do znanego przywódcy skrajnych nacyonalistów indyjskich, Ghandiego, propagującego, jak wiadomo, bojkot nowej autonomii nadanej Indyom, zaproszenie w celu rozpoczęcia z nim rokowań. Ghandi, który od lat już nie utrzymuje ze względów zasadniczych żadnego stosunku z reprezentantami rządu angielskiego, przyjął zaproszenie lorda Readinga. Rezultat tych narad jest dotychczas jeszcze nieznany. Jest możliwe, że zostanie on ogłoszony dopiero po odbyciu brytyjskiej konferencyi państwowej i po obradach mającego się odbyć w lecie b. r. wielkiego kongresu nacyonalistów indyjskich.

W „Westminster Gazette" omawia znany specyalista dla spraw indyjskich, pos. Wedgwood powyższe rokowania. Z prywatnych informacyj, jakie otrzymał z Indyi, wysnuwa on wniosek, że próba zbojkotowania nowej indyjskiej ustawy o autonomii nie udała się, gdyż rząd indyjski starał się tę podstawę konstytucyi indyjskiej urzeczywistnić nie tylko według brzmienia ustaw, ale także w jej duchu. Na prowincyi, gdzie nacyonaliści, w celu zdyskredytowania ustawy wystawili jako kandydatów mających zostać wybranych do sejmów prowincyonalnych, osoby bez żadnego wykształcenia, rząd przez bardzo zręczny wybór nominowanych przez niego członków, pozyskał dla pracy samorządowej przywódców inteligencyi z wszystkich ras i kast.

Wedgwood sądzi, że między rządem a nacyonalistami osiągnąć się da trwałe porozumienie, jeżeli 1) ukarani zostaną urzędnicy, którzy podczas rozruchów w ostatnich latach dopuścili się udowodnionych okrucieństw, 2) traktat z Sevres zostanie zrewidowany na korzyść Turków i 3) jeżeli zostaną rozpisane ponowne wybory do nowych ciał samorządowych, ażeby nacyonaliści, którzy ostatnio ogłosili częściowo wstrzymanie się od wyborów, obecnie mieli sposobność otrzymania w parlamentach prowincyonalnych zastępstwa, odpowiadającego ich sile.

Prześladowanie Żydów wschodnich w Berlinie.

Berlin. W zeszły czwartek i piątek policya berlińska urządziła obławę na Żydów wschodnich. Wielu zostało aresztowanych lub wysłanych do obozów koncentracyjnych. Obławy te są w związku z rozporządzeniem Rady ministrów pruskich, dotyczącem internowania „uciążliwych" obcokrajowców.

Niemiecki minister przeciw agitacyi antyżydowskiej.

Berlin. (ŻBK.) Podczas dyskusyi w sejmie pruskim o ostatnich zaburzeniach komunistycznych, zabrał głos minister spraw wewnętrznych Severing i w ostry sposób zareagował przeciw atakom prawicy, która twierdzi, że Żydzi wschodni byli inicyatorami tych zaburzeń. Minister oświadczył, że winę ponoszą tylko przemysłowcy i właściciele dóbr, którzy sprowadzili Żydów wschodnich do Niemiec, by użyć ich jako tanie siły robocze. Minister nie wyklucza możliwości, że między przybyszami znajdują się także niepożądane żywioły, lecz mimo to musi ostro wystąpić przeciw agitacyi antyżydoswkiej. Heca antysemicka uniemożliwia wydanie zarządzeń przeciw uchodźcom gdyż każdy krok rządu tłómaczony będzie jako antyżydowski. Żydzi wschodni mają także prawo do egzystencyi. Wkońcu stwierdził minister, że handel łańcuszkowy jest domeną chłopów, a nie Żydów wschodnich.

Prawda o samoobronie żydowskiej na Ukrainie i rozdziale darów amerykańskich w sowieckiej Rosyi

Warszawa. „N. Hajnt" podaje: Z kół uchodźców ukraińskich zwracają nam uwagę na lekkomyślność z jaką niektóre osoby ogłaszają informacye w sprawie położenia ludności żydowskiej na Ukrainie. Dotyczy to w pierwszym rzędzie niejakiego Salzmana, delegata kanadyjskiego „Poeples Relief", który niedawno zwiedził Rosyę, a obecnie w centrach europejskich i amerykańskich rozgłasza informacye, z których widać, że z p. Salzmanem stało się to, co się stało z pierwszą delegacyą ang. „Labour Party". Towarzyszący obcym delegatom osobno wyznaczeni reprezentanci rządu sowieckiego „nakładli w uszy" p. Salzmana cały szereg nieprawdziwych rzeczy, które on uznaje za stosowne dalej podawać.

I tak nieprawdziwą jest informacya o tworzeniu na Ukrainie oddziałów samoobrony, zaopatrywanych w broń przez rząd sowiecki. Sprawa ta przedstawia się wręcz przeciwnie: Gdy ludność żydowska zwróciła się do władz sowieckich z prośbą o zezwolenie na utworzenie oddziałów samoobrony, oświadczyły władze, że to żądanie stanowi „produkt narodowego szowinizmu" i że rząd sowietów nie zezwoli na wznowienie w Rosyi legionów Żabotyńskiego itd. Władze nie tylko nie dały broni, ale przeciwnie oświadczyły, że samoobrona uważana będzie za organizacyę kontrrewolucyjną.

Jeszcze odleglejsze od prawdy są informacye o rozdziale zasiłków wysyłanych do sow. Rosyi przez żyd. komitety amerykańskie. Początkowo wchodził w skład tzw. „Idzeskomu" („Jidiszer gezelszaftlicher Komitet") przedstawiciele żydowskich instytucyi ratunkowych z kół lewicowych niekomunistycznych, a nadto Bund i org. Poale-Syon. Wkrótce potem wszystkie miejsca w komitecie zajęli komuniści żydowscy i ci przez nikogo niekontrolowani robią z darami, co im się podoba. Przedewszystkiem rozdziela się je między komunistów-urzędników. A czy jakiś Żyd dostaje coś z tych z Ameryki i Anglii nadsyłanych darów, jest grubo wątpliwe.

Pogrom w Adryanopolu.

Saloniki. Telegram z Adryanopolu podaje, że na skutek pogłoski o mordzie rytualnym, której powodem było zniknięcie 8-letniego dziecka, wybuchł w Adryanopolu pogrom, przyczem obrabowano wiele sklepów w dzielnicy żydowskiej. Szkoda bardzo znaczna. Po pogromie dziecko się znalazło.

Zajście na tle bajki o mordzie rytualnym w Salonikach.

OŚWIADCZENIE PREMIERA GRECKIEGO.

Ateny. (Agence d'Athenes). W Izbie posłów odpowiedział prez. min. Gunaris na interpelacyę posła Ziakki w sprawie zajść w Salonikach. Prez. ministrów oświadczył, że zajście to nie ma większego znaczenia i że dzięki rychłej interwencyi policyi, nie przybrało ono większych rozmiarów. Bajka, która spowodowała to zajście, jest pogardliwem oszczerstwem rzuconem na naród, który posiada tyle zasług około kultury. Oszczerstwo, że Żydzi używają krwi chrześcijańskiej, wywołuje oburzenie u każdego porządnego człowieka. Znamy — mówił dalej premier — Żydów jako lojalnych i pracowitych obywateli. Ich łagodny, pokojowy, spokojny charakter stoi w rażącej sprzeczności z okrucieństwem, o które się ich podejrzywa. Skoro kilka indywidyów zaślepionych przesądami zajmuje wobec Żydów stanowisko niezgodne ze stanowiskiem olbrzymiej większości obywateli greckich, wejdą one w konflikt z władzą państwową i zostaną surowo ukarane.

Konflikt grecko-żydowski w Smyrnie.

Paryż. (Tel. wł.). „Temps" donosi ze Smyrny: Pomiędzy władzami greckiemi a żydowską gminą Smyrny wybuchł konflikt. Z początkiem wojny wali turecki Rachmibej skonfiskował wielką część starego cmentarza żydowskiego, należącego do gminy od 400 lat, aby wybudować tam różne budynki, m. in. kinomatograf. Po zawarciu zawieszenia broni rząd turecki zwrócił cmentarz ludności żydowskiej. Natomiast po przybyciu Greków pomimo pierwotnie danego przyrzeczenia pozostawienia cmentarza Żydom, rozpoczął wkrótce potem wysoki komisarz grecki na cmentarzu budowę uniwersytetu greckiego, używając kamieni grobowych na fundamenta. „Temps" zaznacza, że pogwałcenie słusznych praw żydowskich nastąpiło mimo interwencyi konsulów Francyi, Anglii, Włoch i St. Zjednoczonych.

Z ruchu syońskiego.

Centralny Komitet Organizacyi Syońskiej w Polsce, Oddział dla zach. Małopolski i Śląska w Krakowie zwraca po raz ostatni uwagę wszystkich Towarzyszy zach. Małopolski i Śląska, że akcya szeklowa i daniny progresywnej została wyznaczoną na dnie Chol-Hamoed Pesach, w ciągu których powinna się o ile możności ukończyć. Według żądań kierownictwa w Londynie przystępuje się obecnie do reasumowania akcyi tegorocznej. Ze względu na piąty Zjazd Państwowy, który wkrótce odbędzie się w Warszawie i na światowy Kongres syonistyczny, który odbędzie się najprawdopodobniej już w drugiej połowie sierpnia, tegoroczny szekel ma specyalne znaczenie, gdyż prawo wyborcze na Zjazd i na Kongres przysługiwać będzie tylko szeklowcom roku bieżącego. Towarzysze powinni przeto zorganizować najlepsze i najenergiczniejsze siły i skoncentrować je w ciągu bieżącego tygodnia w akcyi szeklowej.

Równocześnie ustanowiono Chol-Hamoed Pesach jako czas drugiej bardzo ważnej akcyi, werbowania członków dla Organizacyi Krajowej. Przez daninę progresywną na rzecz Funduszu Krajowego stwarza się zdrową podstawę finansową dla organizacyi, której ten Fundusz Organizacyjny umożliwia spełnianie jej zadań. Dlatego obowiązkiem każdego syonisty jest zwerbowanie w dniach tych przynajmniej 5-ciu nowych członków Organizacyi syońskiej.

KRONIKA.

Kraków, 27 kwietnia

PRZYJAZD NACZELNIKA PANSTWA DO KRAKOWA.

Jak się dowiadujemy, Naczelnik Państwa Józef Piłsudski przyjeżdża do Krakowa jutro we czwartek rano. Na dworcu kolejowym oczekiwać będą Naczelnika wyłącznie przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych. Przed dworcem ustawiony będzie oddział wojskowy, a publiczność w szpalerze ustawi się wzdłuż ul. Lubicz i Basztowej do starostwa, gdzie Naczelnik Państwa zamieszka. W południe weźmie dostojny gość udział w uroczystości uniwersyteckiej, która zakończy się poświęceniem kamienia węgielnego pod mającą się wybudować klinikę ginekologiczno - położniczą przy ul. Kopernika. Po śniadaniu uda się Naczelnik Państwa na Wawel, gdzie zwiedzi prace restauracyjne. Wieczór Naczelnik będzie podejmował obiadem szersze sfery naszego miasta. Piątek Naczelny Wódz spędzi przeważnie wśród wojska, poświęcając swój czas sprawom wojskowym. W dniu tym między godziną 4 a 6-tą popoł. odbędą się audyencye w starostwie, zaś o godz. 7 wieczorem będzie Naczelnik obecny na przedstawieniu w teatrze im. Słowackiego, poczem spędzi wieczór w salonach prezydenta miasta Federowicza. W nocy z piątku na sobotę opuści Naczelnik Państwa Kraków udając się z powrotem do Warszawy.

—o—

— **Z miejskiej komisyi aprowizacyjnej.** W uzupełnieniu podanego wczoraj sprawozdania z obrad miejskiej komisyi aprowizacyjnej dowiadujemy się, że zastanawiano się nad sprawą powołania do życia komitetu społecznego dla walki z lichwą i wyrażono zapatrywanie, że w obecnych stosunkach tworzenie takiego komitetu obywatelskiego nie jest na czasie. W dyskusyi członkowie komisyi aprowizacyjnej oświadczyli się również za zlikwidowaniem działu aprowizacyjnego magistratu. W końcu dr Zawadzki złożył sprawozdanie o ostatniej podwyżce cen mięsa, motywując tę podwyżkę podrożeniem żywego towaru, wywołanem głównie przez masowy eksport bydła wynoszący 1000 do 1300 sztuk tygodniowo do byłej Kongresówki, zwłaszcza do Warszawy, gdzie ceny mięsa są znacznie wyższe, dalej ograniczeniem przez Namiestnictwo przywozu bydła z wschodniej Małopolski do Krakowa; na drożyznę bydła wpływa w niemałej mierze także i ta okoliczność, że wojskowość mimo demobilizacyi w dalszym ciągu wykupuje bydło od pośredników, płacąc wysokie ceny i wytwarzając w ten sposób konkurencyę rzeźnikom, zamiast zaopatrywać się u nich bezpośrednio w mięso. Sprawozdanie dr Zawadzkiego przyjęto do zatwierdzającej wiadomości.

— **Koncesye przemysłowe.** Wczoraj odbyło się w magistracie posiedzenie komisyi dla przemysłów koncesyonowanych pod przewodnictwem wiceprezydenta miasta Sarego. Komisya wydała opinię co do szeregu podań o udzielenie koncesyj przemysłowych.

— **Hołd dzieci krakowskich Herbertowi Hooverowi.** Staraniem komitetu zawiązanego ku uczczeniu Herberta Hoovera i wyrażenia wdzięczności Ameryce za ratowanie dzieci w Polsce odbędą się we czwartek 28 bm. przedpołudniem nabożeństwa na intencyę H. Hoovera i innych dobroczyńców amerykańskich. O godz. 9 rano odbędzie się staraniem Rady wyznaniowej ku uczczeniu wielkiego filantropa w świątyni postępowej przy ul. Podbrzezie uroczyste nabożeństwo, na które zaproszoną została w porozumieniu z Radą szkolną młodzież żydowska szkół krakowskich. We wszystkich szkołach jedna godzina będzie poświęcona odczytom o Ameryce. Popołudniu przedstawicielom misyi amerykańskiej zostanie wręczony adres pamiątkowy dla H. Hoovera.

Jak olbrzymią jest humanitarna akcya Ameryki stwierdzają następujące cyfry udzielone nam przez Polsko-amerykański komitet pomocy dzieciom: W lutym br. ilość dokarmianych dzieci i matek w całej Polsce wynosiła 863544, w marcu br. 1040769; z tego w rejonie krakowskim w lutym 75.078, w marcu 88.230. W całej Europie akcya Hoovera obejmuje 3 i pół miliona dzieci.

— **Poranek ku czci Francyi** odbędzie się w piątek 29 bm. staraniem Akademii Handlowej w teatrze miejskim im. J. Słowackiego. Na program złożą się produkcye muzykalno-wokalne w wykonaniu uczennic i uczniów Akademii oraz znanych artystów. Początek poranka o godz. 11-tej przedpołudniem.

— **Żołnierze zdemobilizowani**, pragnący jechać do Francyi do robót w odbudowie Francyi mogą się zgłaszać celem rejestracyi do oddziałów zapasowych, lub też do Powiatowej Komendy Uzupełnień w Krakowie PKU 20 pp. Siemiradzkiego 24 od godz. 10 rano do 2 popołudniu oraz w oddziałach zapasowych.

— **Z Towarzystwa Rygorozantów.** Wydział Towarzystwa Rygorozantów ogłasza niniejszem konkurs na **stypendyum w wysokości 10.000 mk im. błp. Maryi Landesdorferówny.** O stypendyum to ubiegać się mogą medycy względnie medyczki po pierwszem rygorozum. Podania udokumentowane wnosić należy do sekretaryatu Tow. (Grodzka 71) w dnie powszednie między 2—3 popol. najdalej **do 10 maja br.** W dniu 15 maja br., jako w rocznicę śmierci błp. Maryi Landesdorferówny Wydział stypendyum to udzieli najbardziej potrzebującemu.

— **W Twie Lekarskiem** (Radziwiłłowska 4) odbędzie się w środę, dnia 27 bm. o godz. 8 wieczór posiedzenie naukowe z następującym porządkiem dziennym: 1) dr. Rychliński zademonstruje chorych i 2) dr. Bier wygłosi odczyt pt. „O trującej fasoli".

— **Komitet Pań żydowskich** urządza dziś zbiórkę uliczną, której dochód przeznaczony jest dla trzech stowarzyszeń, a mianowicie dla bezpłatnej Kuchni szkolnej, dla Opieki pozaszkolnej i dla Stowarzyszenia zaopatrującego biedną dziatwę w odzież i obuwie.

— **Występy trupy wileńskiej w Krakowie.** Nasz korespondent (M) telefonuje z Warszawy: Trupa wileńska zaangażowana została do Krakowa na 30 przedstawień „Dybuka".

— **Z teatru „Bagatela"** komunikują nam: Dzisiaj powtórzoną będzie „Panna Maliczewska", jutro „Niespodzianki rozwodowe", które pojawią się jeszcze w sobotę i niedzielę.

— **Rozprawa o propagandę komunistyczną.** Wczoraj rozpoczęła się przed trybunałem sądu przysięgłych odroczona w styczniu br. rozprawa przeciwko Jaśkiewiczowi i towarzyszom o zdradę stanu, dokonaną przez szerzenie idei bolszewickich. Rozprawa, której przewodniczy st. s. o. dr Jakubowski, została rozpisana na trzy dni. Oskarża prokurator Sozański; bronią adwokaci dr Drobner i dr Rosenzweig.

— **Dziwna nietolerancya.** Wczoraj aresztowano Jana Kusinę (lat 35) z Młodochowa, przybyłego niedawno z Ameryki, który szerzył wśród robotników zasady sekty religijnej „badaczy pisma świętego". Ponadto Kusina trudnił się handlem książek i broszur wyznawanej przez siebie sekty, która nie uznaje rzymskich władz kościelnych.

— **Pod zarzutem sprzeniewierzenia** 50 tys. mk. na szkodę Towarzystwa Przemysłu górniczego aresztowany został 15-letni praktykant handlowy Zygmunt Horn.

— **Wielokrotny włamywacz pod kluczem.** Policya państwowa w Podgórzu aresztowała Franciszka Rzepę (lat 31) z Koźlic, niebezpiecznego osobnika, który ma na sumieniu cały szereg włamań popełnionych w Dębnikach i okolicy. M. i. skradł Rzepa stolarzowi Olekukowi 2 nowe łóżka dębowe wartości 26 tys. marek.

—o—

REPERTUAR TEATRU M. J. SŁOWACKIEGO.

Środa: „Hamlet".
Czwartek: „Taniec śmierci".

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA".

Środa: „Panna Maliczyewska".
Czwartek: „Niespodzianki rozwodowe".

REPERTUAR OPERETKI W NOWOŚCIACH.

Środa: „Błękitny mazur".

REPERTUAR TEATRU ŻYDOWSKIEGO.

Środa: „Jankiele".

Z kraju.

LIST Z KIELC.

(Z działalności „Szlojme Emune Jisroel" — Potrzeba centralizacyi instytucyi humnitarnych — Żydowski Komitet zapomogowy — Schronisko sierót wojennych — Życie kulturalne).

Kielce należą do najbardziej klerykalnych miast w Polsce. Miasto to, które przez długie lata było własnością a zarazem i siedzibą biskupstwa, nasiąkło tak klerykalizmem i wstecznictwem, że dzisiaj mimo znacznego napływu elementów postępowych jest ono jeszcze ostoją najczarniejszej reakcyi. Ludność żydowska zamieszkuje Kielce zaledwie lat kilkadziesiąt (albowiem dopiero w latach 50-siątych ubiegłego wieku uzyskali Żydzi prawo osiedlania się w Kielcach) i w ciągu tego czasu zastosowała się do swego otoczenia tak, że i wśród niej fanatyczna i ciemna ortodoksya wszechwładnie panuje. Zupełny brak narodowo czującej i myślącej inteligencyi powoduje, że masa-żydowska pogrążona jest w ciemnocie i obskurantyźmie i daje się łatwo uwodzić fanatycznej klice ortodoksyjnej z pod znaku „Szlojme Emune Jisroel". Klika ta (składająca się z kilku spokrewnionych rodzin) do niedawna będące wszechwładną panią żydowskiej gminy (ma ona też i dzisiaj prawie decydujący wpływ wskutek braku zainteresowania się innych członków gminy) zajęła godności prezydyalne we wszystkich instytucyach filantropijnych, wykorzystnjąc je w sposób najbardziej szkodliwy dla społeczeństwa żydowskiego w Kielcach. Jednostki prezydujące nie dbają w zupełności o dobro społeczeństwa, lecz chodzi im jedynie o uzyskanie wzgl. utrzymanie placówek klerykalnych dla zaspokojenia osobistych ambicyjek. Działalność humanitarna w Kielcach jest niezmiernie rozdrobniona, w żadnem bowiem mieście niema tylu instytucyi filantropijnych o tych samym zakresie działania, a to z powodu wzajemnej konkurencyi, a po części z powodu braku funduszów.

Rzecz zrozumiała, że potrzebująca ludność żydowska, a jest ona bardzo liczna, najbardziej na tem cierpi. Zupełnie niezrozumiałem jest zachowanie się nielicznej stosunkowo narodowo myślącej inteligencyi, wobec całej działalności tej klerykalnej kliki. Zamiast bowiem wystąpić do bezwzględnej walki z klerykalizmem i ciemnotą, zamiast uświadamiać masy, oddaje się ona zupełnie inercyi i kwietyzmowi, hołdując zasadzie „dolce far niente."

Żydowski komitet zapomogowy, ta jedyna instytucya któraby mogła była przyjść społeczeństwu z faktyczną pomocą materyalną i przyczynić się we wielkiej mierze do gospodarczej odbudowy zrujnowanego stanu średniego, również nie spełnia swego zadania. Samozwańczy zarząd komitetu który nie miał żadnego oparcia w społeczeństwie, gdyż wszystkie bez wyjątku warstwy społeczne wypowiedziały mu wielokrotnie brak zaufania, zdołał się dzięki intrygom i plecom w Warszawie utrzymać przez blisko 2 lata przy władzy, wyrządzając żydowskiemu społeczeństwu w Kielcach niepowetowane straty. Mając bowiem znaczne fundusze i surowce do dyspozycyi, mógł Komitet umożliwić wielu zniszczonym egzystencyom gospodarczą odbudowę i wielce się przyczynić do sanacyi nędzy wśród ludności żydowskiej. Jednak Komitet, w którym klika z pod znaku „Szlojme Emune Jisroel" obok kilku zaprzańców narodowych rej wodziła, zamiast użyć pieniędzy na cele produktywne, zużył znaczną ich część na cele familijno partyjne (subwencye dla rabina w kwocie 15 tysięcy marek celem wyposażenia syna itp.) lub na cele nie mające nic lub bardzo mało wspólnego z intencyami ofiarodawców.

Kiedy samozwańczy zarząd swoją nieodpowiedzialną gospodarką wyczerpał wszystkie fundusze doprowadzając Komitet do bankructwa (urzędnikom nie wypłacano od kilku miesięcy żadnych poborów) i złożył nareszcie swój mandat, nie uznał nawet za odpowiednie złożyć sprawozdanie ze swojej dotychczasowej gospodarki. Komitet zapomogowy, który mógłby obecnie jeszcze wiele produktywnego w Kielcach zdziałać, zostaje z powodu braku funduszów zlikwidowany. Klika klerykalna i zaprzańcy narodowi chętnie odgrywają rolę opiekunów i filantropów pieniądzmi drugich, gdy jednak przyjdzie sięgnąć do ich własnych kieszeni, wówczas okazują swoje prawdziwe oblicze.

Jedyną instytucyą humanitarną, która spełnia w ramach możności swoje zadanie, jest towarzystwo „Schronisko" dla żydowskich sierót, gdzie 40 sierót bez ojca i matki, znajduje należytą opiekę i utrzymanie.

Mimo nadzwyczaj trudnych finansowych stosunków (Schronisko od roku pracuje ze znacznym deficytem) udało się dzięki pełnej poświęcenia pracy pani Paradistalowej utrzymać tę instytucyę a tem samem uchronić sieroty przed zupełnem upadkiem i demoralizacyą. Ubolewać jedynie należy, że Zarząd Schroniska nie zdołał dla tej w stosunku do innych wzorowo prowadzonej instytucyi, zjednać większego zainteresowania społeczeństwa żydowskiego w Kielcach. Wprawdzie dzień znaczka i koncert urządzony na cel schroniska przyniosły przeszło 100.000 M. ale jesteśmy pewni, że gdyby Zarząd zwrócił większą uwagę na narodowe wychowanie dzieci, znalazłby stanowczo więcej uznania i materyalnego poparcia kieleckiego społeczeństwa.

Brak młodzieży narodowo myślącej powoduje, że całe życie kulturalno-narodowe zupełnie zanikło. Przebywająca w Kielcach młodzież nie okazuje najmniejszego zainteresowania się życiem kulturalnem tak ogólnem jak i specyficznie narodowo-żydowskie. Wszelkie urządzenia publiczne cechuje brak powagi i lekkomyślności, i jedynie bezmyślna chęć zabawy i użycia. Ostatnie dwa koncerty połączone z tańcami, jakkolwiek pod względem kasowym dały wynik pomyślny, to jednak pod względem artystycznym z wyjątkiem produkcyi p. Kryształa, Szytenberżanki i Hemansztata, były wyrazem braku smaku artystycznego.

W kwietniu 1921.

Elsche.

Konferencya przedstawicieli Nauczycielstwa średnich szkół żyd. We czwartek dnia 28 bm., rozpocznie w Warszawie swe obrady konferencya przedstawicieli Nauczycielstwa średnich szkół żyd. Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiotem obrad będzie: 1) ustalenie jednolitych norm płacy i warunków pracy, 2) rozgraniczenie kompetencyi wewnętrznych czynników szkolnych, 3) unormowanie sprawy podaży pracy nauczycielskiej, 4) utworzenie ogólnokrajowej organizacyi zawodowej nauczycielstwa i 5) kontakt z organizacyami nauczycielskiemi.

Ze świata.

„Mędrcy Syonu a opinia świata". Znana firma nakładowa „Le Buisson Ardent" wydała pod powyższym tytułem broszurę, poprzedzoną wstępem p. Vernes, prezydenta szkoły wyższych studyów religijnych przy Sorbonie w Paryżu, a zawierającą liczne oryginalne dokumenty (w większości pochodzenia nieżydowskiego), wykazujące bezsensowość i fałszerstwa słynnych już antysemickich „Protokołów Mędrców Syonu". Obok protestów b. prez. Wilsona i prezydenta Hardinga na specyalną uwagę zasługują rewelacye księżny Radziwiłł, która była świadkiem fabrykowania tych oszczerstw.

Dział gospodarczy.

Prace nad preliminarzem budżetowym.

Warszawa. PAT. Komisya skarbowo-budżetowa w obecności ministra skarbu Steczkowskiego odbyła zebranie, na którem przewodniczący poseł Głąbiński przedstawił porządek obrad komisyi budżetowej, której tok prac zależny będzie od przedłożenia przez rząd preliminarza budżetowego na rok bieżący. Minister Steczkowski zapowiedział złożenie preliminarza na połowę maja, a następnie dał krótki pogląd na obecny stan finansów. Uchwalono połączyć dyskusye nad preliminarzem z dyskusyą nad budżetem, ewentualnie już przy pierwszem czytaniu. W końcu minister Steczkowski odpowiadał na interpelacye poszczególnych posłów.

„Przegląd Wieczorny" donosi również, że praca nad budżetem za rok 1921-22 jest w pełnym toku. Projekt wykazuje ogromny niedobór; będzie on przedłożony sejmowi w drugiej połowie maja.

DONIOSŁE PROJEKTY BUDŻETOWE.

Ministeryum skarbu przedłożyło Sejmowi projekt ustawy o podwyższeniu o dziewięćset procent podatków: gruntowego i podymnego włościańskiego i dworskiego, tudzież nieruchomości, położonych w osadach, utworzonych z miast na obszarze b. Kongresówki.

Na obszarze b. Austryi podwyższa projekt również o 900 proc. podatki gruntowy i domowo-klasowy.

Projekt ów, przyjęty przez Radę ministrów w dniu 23. III. 1921 r., czyni zadość w skromnej zresztą jeszcze ciągle mierze konieczności dostosowania stóp podatników bezpośrednich do zmian wartości waluty.

Projekt uznaje, że pewne okolice państwa, lub też nawet jednostki podatkowe, nie będą w stanie wskutek zniszczenia, wywołanego wojną, lub też wskutek złączonych z nią klęsk żywiołowych, ponosić ciężarów podwyższonych podatków, wobec czego zapewnia ministrowi skarbu prawo zniżania, rozkładania na raty, lub wogóle umarzania wszelkich sum i bez ograniczenia terminu podatków owym kategoryom poszkodowanych podatników.

Projekt powyższy rozpatrywać będzie w najbliższym czasie komisya skarbowo-budżetowa.

Radzie ministrów przedstawiony już został projekt ustawy o podatku od czynności i obrotu giełdowego.

„Przegląd Wieczorny" dowiaduje się, że ministeryum skarbu kończy przygotowania nad projektami ustawy o wprowadzeniu podatku transportowego.

Opłata stemplowa od kart do gry została podwyższona do 60 marek od talii z dniem 1. maja br.

Zniesienie sekwestru i ograniczeń przewozu wewnętrznego papieru rotacyjnego zostało zarządzone rozp. min. przem. i handlu z 8 bm.

Pocztowy ruch paczkowy między Polską a Czechosłowacyą, podjęty z dniem 1 marca br. został rozp., ogłoszonem w Dz. U. Nr. 35 unormowany jak nast.: Do obrotu dopuszczone są towary, których transport dopuszczony jest na podstawie międzynarodowej umowy pocztowej z 1906 r., oraz dopuszczone w odnośnym kraju na podstawie wewnętrznych przepisów. Na przejściowy okres czasu towary wysyłane do i z Czecho-Słowacyi muszą mieć pozwolenie z biura dla handlu zagran. w Pradze. Przy nadaniu paczki do Czechosłowacyi należy przedłożyć list przesyłkowy zagraniczny, deklaracyę celną i deklaracyę statystyczną. Opłaty pocztowe wynoszą za 5 kg. paczkę: zwykłą 45 mk., ochronną 68 mk, pośpieszną zwykłą 83 mk., pospieszną ochronną 106 mk. W razie ubytku, uszkodzenia lub zniknięcia paczki wypłaca się odszkodowanie za paczki do 1 kg. — 10 franków, do 5 kg. — 25 franków, do 10 kg. 40 franków maksimum. Rodzaju franków (francuskie czy szwajcarskie), rozp. nie podaje.

Wystawa maszyn rolniczych w Pradze odbędzie się w dniach 12—17 maja br. z okazyi wystawy rolniczej tam urządzanej. Wedle prospektu obeślą wystawę wszystkie czeskie firmy w liczbie 120.

Bezrobocie w świetle cyfr. Według danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy, na terenie 6 województw warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego i białostockiego, oraz w Zachodniej Małopolsce w dniu 1. kwietnia br. było bez pracy około 88 tysięcy robotników przemysłowych. W stosunku do stanu bezrobocia w d. 1. marca liczba ta okazuje zwyżkę o 8000 osób, spowodowaną głównie dalszą demobilizacyą armii. Zwyżka ta ujawniła się przedewszystkiem w Warszawie, Łodzi i innych miastach wojewódzkich, oraz Częstochowie i Włocławku.

Z wykazanej powyżej, przypuszczalnej ilości bezroboczych, w ewidencyi Państwowego Urzędu pośrednictwa pracy było w dniu 1. kwietnia 21,838 zarejestrowanych osób, w czem 76 proc. mężczyzn i 24 proc. kobiet. Wśród bezrobotnych mężczyzn około 35 proc. stanowili zdemobilizowani żołnierze.

„Tramar", Tow. handlowe, Wiedeń I, Hamburg Budapeszt, Bukareszt, Zagrzeb, Kraków (ul. św. Sebastyana 6) notuje następujące ceny loco Kraków za 1 kilogram: ałun 50 mkp, antichlor 65 mk., formalina 350 mkp, kalafonia 65 mkp., kwas karbolowy 300 mkp., soda kaust. 145 mkp., salmiak 145 mkp. — Oferty wszelkich innych artykułów przesyła na żądanie.

Z giełdy.

Kraków, 26 kwietnia.

Dzisiaj kilka transakcyi więcej niż w dniu wczorajszym. Kursa niezmienione. Mało znacząca poprawa P. T. H. i znaczny spadek Polskiej Nafty. W papierach bankowych i lokacyjnych zastój. Z walut zniżka dolara o 10 do 15, a korony austr. o 0.03 punktów, przy równoczesnej poprawie marki niem. o 0,25 punktów.

Giełda krakowska z dnia 26 kwietnia 1921 r.

Akcye bankowe:	oflar	żądano	transakc.
Polski Bank Przemysłowy I—IV em.	530—	560—	
Polski Bank Przemysłowy V em.			
" Hipoteczny	680—	740—	
" Małopolski	750—	800—	
Gal. Ziemski Bank Kredytowy	675—	725—	
Powszechny Bank Kredytowy S. A.	200—	—	
Bank Związku Spółek Zarobkowych	4260—	4600—	
Akcye Tow. handl. przem.			
Polskie Tow. handl. („P. T. H.") I—III e.	850—	950—	850—900
Polskie Tow. handl. („P. T. H.") IV e.	625—	725—	670—700
Handl. Spółka akc. „Impeks"	——	——	
„Polski Gleb" Tow. transportowo-handl.	1750—	1850—	1800—
Żegluga Polska	——	——	
Zieleniewski	6300—	6800—	6500—
Warsz. Ska akc. Bud. Parowozów I em.	——	——	
Warsz. Ska akc. Budowy Parowozów II em.	2000—	2200—	2100—
„Lemicer" fabryka maszyn rolniczych	4200—	4800—	
„Trzebinia" fabr. maszyn i narz. rola I-III	2600—	2800—	
„Trzebinia" fabr. maszyn i narz. rola IV e.	2300—	2500—	
„Automotor" fabryka samochodów	2180—	2300—	2200—
„Górka" fabryka cementu	6800—	7200—	
Gal. akc. Zakłady Górn. Siersza	5300—	5600—	
„Tenege" Tow. dla przedsięb. górniczych	7200—	7500—	
Polska nafta	2000—	2400—	2200—
Elektrownia w Sierszy	1600—	1800—	
„Oikos" T. A.	3600—	3800—	
„Pezet" Powszechne zakłady budowlane	950—	1150—	
Fabr. przetworów tłuszcz. w Trzebini	2600—	2800—	
„Krakus" Zjedn. fabr. przetw. wyskokow.	3600—	3800—	
Fabryka porcelany w Ćmielowie	3600—	3800—	

Waluty dewizy	Waluta markowa Gotówka (banknoty) Kupno	Sprzedaż	Czeki wpłaty Kupno	Sprzedaż
Dolary St. Zj.	790—	810—	——	——
Franki francuskie	58—	60—	60—	62.—
Franki szwajcarskie	——	——	130—	140—
Marki niemieckie	11·50	12·50	12—	13—
Korony austryackie	1·12	1·18	1·18	1·28
Korony czesko-słowackie	10—	11—	10·50	11·50
Lei rumuńskie	11—	12—	——	——
Liry włoskie	30—	32—	——	——

Zamknięcie giełdy w Zurychu 26 bm. (L) Berlin 8.90 (25 bm. 8.75), Holandya 201,25 (201.25), Nowy Jork 576 (576.50), Londyn 22.72 (22.71), Paryż 42.55 (42.45)., Medyolan 27.85 (27.60), Bruksela 43.35 (43.15), Praga 7.90 (7.85), Budapeszt 2.22 (2.20), Zagrzeb 4.05 (4.05), Bukareszt 9,10 (9), Warszawa 0.71 (0.71), Wiedeń 1.53 (1.51), austr. kor. stempl. 0,98 (0,98)

Kursa dewiz w Wiedniu 26 bm. (L): Amsterdam 222.25, Zagrzeb 461.50, Berlin 1034, Bruksela 4980, Budapeszt 251.90, Bukareszt 1045, Londyn 2627.50, Medyolan 3200, Nowy Jork 663, Paryż 4892.50, Praga 903.25, Zofia 785, Warszawa 77.25, Zurych 11537.50, dolary 656, belgijskie 4353, bułgarskie 780, duńskie 11975, marka niemiecka 1030, angielskie 2.605, francuskie 4870, holenderskie 23150, włoskie 3195, jugosłowiańskie niestempl. 1000 kr. — 1829.50, setki 1819.50, polskie 89.50, rumuńskie 1035, rosyjskie 247, szwedzkie 15470, szwajcarskie 11475, czeskie 90350.

Marka polska w Pradze i dewiza na Warszawę 8.25.

Marka polska w Berlinie 8.10.

TELEGRAMY.

Pogotowie wojenne Ameryki.

M. Warszawa. (Telefonem). Według doniesienia paryskiego „Tempsa" z Waszyngtonu, sekretarz dla spraw wojsk., gen. Weeks, zapowiedział utworzenie głównej kwatery wojskowej z gen. Pershingiem na czele, który zajmie się wypracowaniem planu operacyj strategicznych. Zarządzenie to umotywował gen. Weeks tem, że Stany Zjednoczone mogą w czasie pokoju być nagle zmuszone do przedsięwzięcia operacyj strategicznych.

To samo pismo podaje, że flota amerykańska, przebywająca na wodach europejskich, otrzymała rozkaz natychmiastowego powrotu na wody amerykańskie.

Irredenda niemiecka w Czechach.

Praga. PAT. „Reichenberger Ztg." donosi, że u prezydenta Masaryka podczas przyjęcia niemieckich posłów poseł Krzepka postawił następujące koncesye dla współpracy Niemców w Pradze: Mianowanie niemieckiego ministra urzędnika, mianowanie szefa sekcyi w ministerstwie rolnictwa i trzech niemieckich reprezentantów kierującej komisyi administracyjnej. Za cenę tych koncesyi posłowie niemieccy mieliby porzucić swoje dotychczasowe opozycyjne stanowisko. Jak wiadomo, posłowie niemieccy odrzucili te propozycye. „Reichenberger Ztg." pisze, że jedynym warunkiem Niemców w republice czeskiej jest prawo narodowego samostanowienia.

Przyjęcie delegacyi polskiej w Budapeszcie.

Budapeszt. PAT. (Havas). Na cześć polskiej delegacyi gospodarczej odbyło się w tutejszej operze uroczyste przedstawienie w obecności Naczelnika państwa Horthy'ego wraz z rodziną i członkami rządu, przedstawicieli miasta i licznych instytucyi społecznych, oraz wybitnych osobistości ze świata politycznego. Przed rozpoczęciem przedstawienia orkiestra odegrała hymn polski, którego publiczność wysłuchała stojąc. Następnie baron Nyary wygłosił mowę, w której przeprowadził pararelę historyczną Polski i Węgier.

Petlura wyproszony z Polski?

M. Warszawa. (Telefonem) Według doniesienia „Tempsa" z Londynu(?), rząd polski zdecydował się z powodu podpisania traktatu w Rydze zażądać od Petlury wyrzeczenia się tytułu atamana Ukrainy. Rezultatem tego żądania ma być zmuszenie Petlury do opuszczenia Polski.

Socyalrewolucyoniści przenoszą się do Finlandyi.

Praga. PAT. „Tribuna" donosi, że Kiereński od kilku tygodni bawi w Pradze. Równocześnie donosi „Tribuna", że znajdująca się w Pradze od dłuższego czasu grupa socyal-rewolucyjna przesiedla się w najbliższym czasie do Finlandyi. Również przeniesiony zostanie do Finlandyi wychodzący dotąd w Pradze główny organ socyal-rewolucyonistów „Wolja Rossi."

Stosunki handlowe rządu sowietów.

Praga. PAT. Czeskie biuro prasowe donosi z Moskwy, że komitet sowietów uchwalił przedwstępną umowę z Niemcami. Komisarz ludowy dla spraw zagranicznych otrzymał instrukcye, aby umowę tą podpisać. Ponadto zawarto przedwstępne umowy z Norwegią i Danią w sprawie podjęcia stosunków handlowych. Komisarz ludowy dla spraw zagranicznych został również wezwany, aby nawiązał stosunki hanlowe z Czechosłowacyą. Do tej wiadomości czeskie biuro prasowe zamieszcza komentarz, według którego w tym wypadku chodzi jedynie o wymianę koncesyj handlowych między Czechosłowacyą a Rosyą.

L. Wiedeń. (Telefonem). Z Londynu donoszą: Krassin wybiera się do Kanady, celem przygotowania układu handlowego między Kanadą a Rosyą sowiecką.

Wybory w Moskwie.

L. Wiedeń. (Telefonem). Z Moskwy donoszą: Do sowietu moskiewskiego wybranych zostało 389 komunistów i 44 „bezpartyjnych". Wśród wybranych znajduje się 200 kobiet, wśród nich także żona Lenina.

Z wielkiem napięciem oczekują obrad czwartego kongresu wszystkich związków zawodowych w Rosyi, zwołanego na 15 maja.

Pomyślny zwrot w sytuacyi strejkowej w Anglii.

Londyn. PAT. Konflikt górniczy zbliża się do pomyślnego rozwiązania. Wedle „Daily Mail" właściciele kopalń przyjęli zasadę podziału dochodów z górnikami wedle ustalonej propozycyi.

Nowy narodowy bohater irlandzki.

Dublin. PAT. (Reuter) Dzisiaj przed południem stracono uwięzionego w Monjur Tomasa Treynera. Zasądzono go na śmierć za zamordowanie irlandzkiego policyanta. Olbrzymie tłumy ludzi zgromadzone w pobliżu więzienia uklękły i przed straceniem odmówiły modlitwę za zmarłym, poczem odspiewały pieśni kościelne.

Grecy przygotowują marsz na Konstantynopol.

L. Wiedeń. (Telefonem). W Paryżu otrzymano wiadomość z Aten, że grecka partya wojskowa przygotowuje ofenzywę grecką na Konstantynopol.

Ateny. PAT. Ze sprawozdania wojennego wynika, że Turcy kontynuując lokalne ataki na północ od Tulugunai zostali każdym razem odparci. Dobrze poinformowane pisma donoszą, że postanowiono powołać cztery roczniki.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

— Dzienniki włoskie donoszą, że po ukończeniu konferencyi w Rzymie będzie zwołana natychmiast konferencya do Portorose.

— L. Z Rjeki donoszą: Podczas wyborów do rady miasta pozostała partya włoska niespodzianie w mniejszości. Większość wybranych jest przeciw przyłączeniu się Rjeki do Włoch. Podczas wyborów przyszło do krwawych starć. 2 osoby są zabite, a 11 rannych.

— Angielska Izba gmin przyjęła traktat pokojowy w Trianon jednomyślnie w trzeciem czytaniu.

— L. Przebywający w Salzburgu referent austryacki dla spraw jeńców wojennych oświadczył, że w Rosyi znajduje się jeszcze 15—20.000 jeńców wojennych, z tego 3000 austryackich.

ZIEMSKI BANK KREDYTOWY

TOWARZYSTWO AKCYJNE WE LWOWIE.

Walne Zgromadzenie akcyonaryuszy Ziemskiego Banku Kredytowego uchwaliło dnia 22-go grudnia 1920 r. podwyższyć kapitał akcyjny Banku

z 35,000.000·— marek polskich

na 105,000.000·— marek polskich

przez wydanie nowych **250.000** sztuk akcyi **po 280** im. wartości, upoważniając zarazem Radę Zawiadowczą do oznaczenia bliższych warunków tej emisyi.

W myśl tego upoważnienia Rada Zawiadowcza uchwaliła przeprowadzić powyższą emisyę w dwóch seryach po 35,000.000 Mkp czyli 125.000 sztuk nowych akcyi po 280 Mkp. im. wart.

Powyższe uchwały Walnego Zgromadzenia i Rady Zawiadowczej Banku zatwierdzone zostały reskryptem Ministerstwa Skarbu z dnia 9-go lutego 1921, Nr. 411/Dk., wydanym w porozumieniu z Ministerstwem przemysłu i handlu.

Pierwsza serya emisyi t. j. 125.000 sztuk nowych akcyi została do dnia 15-go marca b. r. w zupełności rozebraną i pełno wpłaconą.

Obecnie Rada Zawiadowcza Banku rozpisuje

SUBSKRYPCYĘ

drugiej seryi nowej emisyi t. j. **125.000 sztuk** nowych akcyi **po 280 Mkp.** im. wartości na następujących, również przez Ministerstwo zatwierdzonych warunkach:

1. **Dotychczasowym akcyonaryuszom** przysługuje prawo pierwszeństwa do poboru nowych akcyi w ten sposób, że **na dwie dawne akcye pobrać mogą jedną nową akcyę** drugiej seryi. Akcyonaryusze, którzy nabyli akcye pierwszej seryi nowej emisyi korzystają z prawa poboru drugiej seryi na równi z akcyonaryuszami dotychczasowymi.
2. **Nowe akcye uczestniczą w zyskach Banku** począwszy od dnia **1 stycznia 1921.**
3. **Kurs emisyjny nowych akcyi wynosi** dla akcyonaryuszy wykonywujących prawo poboru **400 Mk.** dla nowych subskrybentów **500 Mk** za sztukę.
4. **Cenę kupna należy w całości złożyć przy zgłoszeniu w gotówce,** wraz z 5% odsetkami od tej ceny kupna za czas od dnia 1-go stycznia 1921 do dnia zapłaty, wraz z dopłatą 20 Mk od sztuki na koszta konfekcyi. Na uiszczoną wpłatę wydane będą tymczasowe potwierdzenia.
5. **Akcyonaryusze chcący wykonać prawo poboru, winni nadto przedłożyć swoje dawne akcye** (bez arkuszy kuponowych), względnie tymczasowe potwierdzenia na nabyte akcye, celem uwidocznienia na nich wykonania prawa poboru.
6. Termin subskrypcyi drugiej seryi upływa **z dniem 30 kwietnia 1921 r.** Bezpośrednio po tym uskuteczni Dyrekcya Banku przydział nowych akcyi podług swego uznania z tem, że za akcye nieprzydzielone Bank zwróci wpłacone kwoty z 3% odsetkami.

Zgłoszenia przyjmuje:

Ziemski Bank Kredytowy w swoim Zakładzie Centralnym

we Lwowie, ul. Trzeciego Maja L. 5, oraz w swoich oddziałach:
w Krakowie, ul. Szczepańska L. 1
w Warszawie, ul. Marszałkowska L. 151
w Lublinie, Krakowskie Przedmieście
w Gdańsku, Heiligegeistgasse L. 134.

779

Nakładem Gal. Spółki Wydawniczej. Red. nacz.: Dr Eliasz Tisch. Red. odp.: Maksymilian Feldman. Nowa Drukarnia Dziennikowa, ul. Orzeszkowej 7